

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

**DVADESET ČETVRTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU PROCESA
STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA EU, april – jun 2011. godine**

Podgorica, septembar, 2011. godine

UVOD.....	3
1. AKCIONI PLAN PRAĆENJA SPROVOĐENJA PREPORUKA IZ MIŠLJENJA EVROPSKE KOMISIJE I REALIZACIJA OBAVEZA IZ AKCIONOG PLANA.....	3
2. POLITIČKI DIJALOG.....	4
3. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM.....	5
4. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE.....	5
5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA.....	7
5.1. IPA KOMPONENTA I - Podrška tranziciji i jačanju institucija	8
5.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja.....	17
6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA.....	21
7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA.....	22
8. PROJEKTI PODRŠKE	22
8.1. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)	22
8.2. INSTRUMENT ZA TEHNIČKU PODRŠKU I RAZMJENU INFORMACIJA (TAIEX).....	24
9. USKLADIVANJE ZAKONODAVSTVA.....	25

UVOD

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju („Službeni list CG“, broj 02/08), Vlada Crne Gore dostavlja Skupštini Crne Gore Kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. **Ovaj kvartalni izvještaj obuhvata najvažnije događaje koji su obilježili period od 1. aprila do 30. juna 2011. godine.**

Kao što je poznato, **šefovi država i vlada svih 27 država članica EU su 17. decembra 2010. godine jednoglasno odlučili da se Crnoj Gori dodijeli status kandidata za članstvo u EU.** Ovoj odluci država članica na najvišem nivou, prethodilo je **pozitivno Mišljenje Evropske komisije**, objavljeno **9. novembra 2010. godine** u Briselu. Pozitivno Mišljenje EK i odluka Evropskog savjeta da se Crnoj Gori dodijeli status kandidata, potvrda su napretka koji je Crna Gora ostvarila u reformama i dosadašnjem procesu evropskih integracija. Istovremeno, Mišljenje i Analitički izvještaj EK identifikuju ključne oblasti koje zahtijevaju posebnu pažnju i dodatne napore u svijetlu otvaranja pregovora o pristupanju Crne Gore EU. Pritom, poseban akcenat je stavljen na **sedam prioriteta** koje Crna Gora treba da ispuni da bi se kvalifikovala za otpočinjanje pristupnih pregovora: 1. unapređenje izbornog zakonodavstva i jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Parlamenta; 2. kompletiranje reforme državne administracije, s posebnim naglaskom na unapređenje profesionalizma i kompetentnosti državne uprave; 3. jačanje vladavine prava; 4. unapređenje antikorupcijskog pravnog okvira; 5. jačanje borbe protiv organizovanog kriminala; 6. unapređenje medijskih sloboda, naročito u dijelu usklađivanja sa praksom Evropskog suda za ljudska prava, kao i saradnje sa civilnim društvom; 7. sprovođenje propisa i politike zaštite od diskriminacije, uključujući rješenje pravnog statusa raseljenih lica i usvajanje i sprovođenje održive strategije za zatvaranje kampa Konik.

U skladu sa uspostavljenom praksom redovnog praćenja realizacije obaveza iz **Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije**, koji je usvojen na sjednici Vlade 17. februara 2011., u izvještajnom periodu usvojena su **tri mjesečna izvještaja**.

U izvještajnom periodu, održani su i sastanci **Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropskog parlamenta i Skupštine Crne Gore, Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje**, i četiri pododbora: **Pododbora za oblast pravde, slobode i bezbjednosti** (Brisel, 12. april 2011. godine), **Pododbora za oblast inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike** (Brisel, 13. april 2011. godine), **Pododbora za oblast unutrašnjeg tržišta i konkurencije** (Podgorica, 11. maj 2011. godine) i **Pododbora o ekonomskim i finansijskim pitanjima i statistici** (Podgorica, 12. maj 2011. godine).

1. AKCIONI PLAN PRAĆENJA SPROVOĐENJA PREPORUKA IZ MIŠLJENJA EVROPSKE KOMISIJE I REALIZACIJA OBAVEZA IZ AKCIONOG PLANA

Vlada je u izvještajnom periodu usvojila **tri mjesečna izvještaja o realizaciji obaveza iz Akcionog plana**, koji se redovno razmatraju na parlamentarnom Odboru za međunarodne odnose i evropske integracije i NSEI, zbog čega ovi izvještaji sadrže samo opšte, faktografske podatke.

MVPEI je, kao koordinator ukupnih aktivnosti, mjesečne izvještaje, prije njihovog finalizovanja i razmatranja na Vladi, dostavljalo Evropskoj Komisiji radi dobijanja komentara i sugestija. Isto važi i kada je u pitanju izrada zakonskih propisa i strateških dokumenta. Opredjeljenje je bilo da se kroz ovaj mehanizam osigura dobar izbor i redosljed prioriteta, da se akcenat stavi na ključne mjere, da one vode konkretnim pozitivnim promjenama i da su suštinski usklađene sa standardima EU. Isto tako, da se obezbijede sve neophodne pretpostavke za njihovu efikasnu implementaciju.

U tom cilju, nastavljeno je i sa praksom redovnih, dvodnevničkih zajedničkih konsultativnih sastanaka sa predstavnicima Evropske komisije. **Drugi zajednički konsultativni sastanak** predstavnika državnih institucija Crne Gore i Evropske komisije o realizaciji obaveza iz Akcionog plana održan je u Podgorici je 6. i 7. aprila

2011, u organizaciji MVPEI i Evropske komisije/Delegacije EU u Crnoj Gori. Sastanakom su koopredsjedavali državna sekretarka za evropske integracije u MVPEI Slavica Milačić i zamjenik šefa Jedinice za Crnu Goru i Albaniju u Generalnom direktoratu EK za proširenje Vasilis Maragos.

U organizaciji Nacionalnog savjeta za evropske integracije, u Miločeru je 27. maja 2011. održana **Konferencija "Dijalog Crna Gora – EU"**, na kojoj su učestvovali resorni ministri za pojedine oblasti Akcionog plana, članovi Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije i NSEI, predstavnici parlamentarnih stranaka i evropski komesar za proširenje i susjedsku politiku Štefan File, sa saradnicima. Analizirani su ostvareni rezultati u implementaciji AP, i dalji izazovi na putu Crne Gore ka članstvu u EU. Tom prilikom, visoki predstavnici Evropske komisije su ocijenili da, iako je još uvijek rano za konačan sud o ishodu, jer predstoji još posla da se uradi, ono što je do sada postignuto, predstavlja jasnu potvrdu da se stvari odvijaju u pravom smjeru.

Takođe, u okviru aktivnosti na implementaciji Akcionog plana za sprovođenje preporuka iz Mišljenja Evropske komisije, u Crnoj Gori je 6 - 10. juna boravila **ekspertska misija EU za oblasti vladavine prava i ljudskih prava**. Cilj ekspertske misije je bio da sagleda situaciju na terenu i napredak Crne Gore u oblasti efikasnosti, nezavisnosti i odgovornosti pravosudnog sistema, i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Tokom boravka u Crnoj Gori, eksperti EU razgovarali su sa predstavnicima nadležnih državnih institucija i civilnog društva.

Ovaj vid **stalnog monitoringa** na najvišem unutrašnjem nivou, kao i interaktivan proces konsultacija sa EK, uspostavljeni su kako bi se sva eventualno otvorena pitanja pravovremeno identifikovala i rješavala.

Napredak i rezultati ostvareni u ispunjavanju Akcionog plana u izvještajnom periodu, u najkraćem mogu se rezimirati u sljedećoj ocjeni: napredak je evidentan u svih sedam prioriternih oblasti; održava se balans između definisanih rokova i kvaliteta svih aktivnosti; nastavlja se posvećenost i otvorenost Vlade, Parlamenta i ostalih struktura za kvalitetan dijalog unutar države, i sa Briselom; sve više se prepoznaje vlasništvo Crne Gore nad procesom i inkluzivan pristup.

2. POLITIČKI DIJALOG

U periodu na koji se odnosi Izvještaj, ostvarena je intenzivna aktivnost u dijelu političkog dijaloga između Crne Gore i Evropske unije:

- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** učestvovao je 4. aprila 2011. godine u Briselu na Konferenciji predsjednika Parlamenata zemalja Evropske unije. Na taj način, Crna Gora je u svojstvu zemlje kandidata za članstvo u EU prvi put učestvovala na konferenciji koja okuplja predsjednike parlamenata zemalja EU.
- **Prva konferencija projekta "Nacionalne konvencije o evropskoj integraciji Crne Gore"**, koji se realizuje u saradnji NVO Evropski pokret u Crnoj Gori i Slovačke asocijacije za spoljnu politiku, uz podršku vlada i parlamenata Crne Gore i Slovačke, održana je 5. aprila 2011. godine. Učesnicima su se obratili predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić**, ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Milan Roćen**, državni sekretar Ministarstva vanjskih poslova u Vladi Slovačke **Milan Ježovica**, direktor Slovačke asocijacije za vanjsku politiku (SFPA) **Alexander Duleba** i generalni sekretar Evropskog pokreta u Crnoj Gori **Momčilo Radulović**. Suština ovog projekta je kreiranje sinergetskog efekta svih društvenih snaga u Crnoj Gori, sa ciljem jačanja društvenog konsenzusa i dijaloga u okviru procesa evropske integracije.
- Tokom zvanične posjete Crnoj Gori, predsjednik Evropske komisije **Žoze Manuel Baroso** se 8. aprila 2011. godine sastao sa predsjednikom Crne Gore **Filipom Vujanovićem**, predsjednikom Vlade Crne Gore **Igorom Lukšićem** i predsjednikom Skupštine Crne Gore **Rankom Krivokapićem**.

- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** i potpredsjednik Parlamentarnog Odbora za stabilizaciju i pridruživanje EU i Crne Gore **Vasilije Lalošević** učestvovali su na **zajedničkom parlamentarnom sastanku** koji je održan u Briselu 13. i 14. aprila 2011. godine. Dvodnevni zajednički sastanak, koji je okupio parlamentarce iz država članica Evropske unije, država kandidata za članstvo u EU, kao i visoke predstavnike institucija Evropske unije, održan je u okviru parlamentarne dimenzije polugodišnjeg mađarskog predsjedavanja Evropskom unijom.
- U Crnoj Gori je 17. i 18. maja 2011. godine održan **Drugi sastanak Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore**. Kopredsjedavajući Parlamentarnog odbora su bili predsjednik Skupštine Crne Gore **Ranko Krivokapić** i predsjednik Delegacije Evropskog parlamenta za odnose sa Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Srbijom, Crnom Gorom i Kosovom **Eduard Kukan**.
- U Crnoj Gori su 22-24. juna boravili predstavnici Radne grupe Savjeta Evropske unije za Zapadni Balkan (COWEB), kojom prilikom su se sreli sa: predsjednikom Crne Gore **Filipom Vujanovićem**, predsjednikom Vlade Crne Gore **Igorom Lukšićem**, predsjednikom Skupštine Crne Gore **Rankom Krivokapićem**, ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija **Milanom Roćenom** i državnom sekretarkom za evropske integracije u MVPEI **Slavicom Milačić**, predsjednikom Odbora za evropske integracije i međunarodne odnose **Miodragom Vukovićem** i potpredsjednikom Odbora **Vasilijem Laloševićem**, kao i sa predstavnicima nevladinih organizacija. Delegacija COWEB-a razgovarala je o ostvarenom progresu Crne Gore u ispunjavanju uslova za otvaranje pregovora o pristupanju i izazovima na putu ka članstvu Crne Gore u EU.

3. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

U periodu na koji se odnosi Izvještaj, održana je **sedma runda bilateralnih pregovora** sa predstavnicima Ukrajine, 27. juna 2011. godine u Ženevi. Predmet pregovora je bio sektor poljoprivrede. Na pregovorima nije postignut napredak i pored najava ukrajinske strane da će pregovori biti okončani. Imajući u vidu broj ranije usaglašenih pozicija (66%), kao i uslovno dogovorenih oko 80 %, Crna Gora je Ukrajini ponudila potpisivanje Sporazuma o slobodnoj trgovini (FTA) za neusaglašene pozicije. Međutim, Ukrajina je insistirala na ispunjenju svih svojih zahtjeva i nije prihvatila potpisivanje FTA.

4. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

Crna Gora uspješno razvija institucionalni politički dijalog sa Evropskom unijom, koji se odvija kroz uspostavljene zajedničke strukture:

- U Briselu je 12. aprila 2011. godine održan drugi sastanak **Pododbora za oblast pravde, slobode i bezbjednosti** između predstavnika Crne Gore i EU, na kome su prezentovane ažurirane informacije o napretku koji je Crna Gora ostvarila u periodu od održavanja prvog sastanka ovog Pododbora (jul 2010. godine) i preduzetim aktivnostima na ispunjavanju preporuka iz Mišljenja EK u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti. Posebna tačka dnevnog reda bila je posvećena reformi pravosuđa, u okviru koje je razmatran napredak na planu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa EU pravom (acquis). U tom kontekstu, predstavnici crnogorskih institucija informisali su i o rezultatima u implementaciji Strategije reforme pravosuđa, kao i o pravosudnoj saradnji u krivičnim i građanskim stvarima. Posebno su obrađena pitanja iz oblasti politike antikorupcije, borbe protiv organizovanog kriminala i monitoringa realizacije obaveza nakon vizne liberalizacije. Predmet razgovora dvije strane bila je i IPA podrška u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti, i planovi za buduće programiranje IPA sredstava. Zajednički je konstatovano da je Crna Gora ostvarila napredak u razmatranim oblastima.

- Prvi sastanak **Pododbora za oblast inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike** održan je u Briselu, 13. aprila 2011. Razmatran je napredak koji je Crna Gora ostvarila u razvoju zakonodavnog i institucionalnog okvira i njegovoj implementaciji u pomenutim oblastima. U oblasti informacionog društva, naglasak je bio na institucionalnom i strateškom okviru, tekućim programima saradnje i daljim planovima. U audio-vizuelnoj oblasti, pored ostalog, razgovarano je o implementaciji Zakona o elektronskim medijima i jačanju administrativnih kapaciteta Agencije za elektronske medije. Predstavljen je i napredak ostvaren na zakonodavnom i regulatornom planu, i date informacije o kretanjima na tržištu, načinu sprovođenja propisa i regulatornih odluka. Što se tiče politike istraživanja, razmijenjena su mišljenja o aktivnostima Crne Gore u okviru Sedmog okvirnog programa (FP7). U dijelu socijalne politike, razmatrana su pitanja koja se odnose na sistem socijalne sigurnosti, socijalni dijalog, usklađivanje zakonodavstva i implementacione kapacitete u oblasti radnog prava, zdravlja i bezbjednosti na radu.
- Drugi sastanak **Pododbora za oblast unutrašnjeg tržišta i konkurencije**, održan je u Podgorici, 11. maja 2011. godine. Razmatrana su pitanja iz oblasti zaštite potrošača i zdravstvene zaštite, javnih nabavki, prava intelektualne, industrijske i komercijalne svojine, prava osnivanja i slobode pružanja usluga, privrednog prava, računovodstva i revizije, bankarstva, osiguranja i drugih finansijskih usluga, nebankarskog sektora, kao i konkurencije, s posebnim akcentom na tržišno nadmetanje i državnu pomoć.
- Sastanak **Pododbora o ekonomskim i finansijskim pitanjima i statistici** održan je u Podgorici, 12. maja 2011. godine. Predstavnici crnogorskih institucija prezentovali su ažurirane informacije o postignutom napretku u sljedećim oblastima: makroekonomska stabilnost, razvoj i reforma finansijskog sistema, kretanje kapitala i sistem plaćanja, javne finansije, jačanje konkurentnosti ekonomije, statistika, unutrašnja finansijska kontrola i spoljna revizija.

Na sastancima sva četiri pododbora konstatovan je nastavak uspješne implementacije odredaba SSP-a.

- **Prvi sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje EU – Crna Gora** održan je 13. maja 2011. godine i sublimirao je rezultate intenzivnih aktivnosti svih osam prethodno održanih zajedničkih odbora na kojima je detaljno razmatrano stanje i napredak ostvaren u usklađivanju sa Acquis. S tim u vezi, Odbor je konstatovao glavne operativne zaključke sa prethodno održanih osam sektorskih pododbora. Odbor je konstatovao pozitivne rezultate u implementaciji SSP, koji se, u cjelini uzev, sprovodi nesmetano, dok se rijetki slučajevi, potencijalno otvorenih pitanja, rješavaju blagovremeno, i u tijesnim konsultacijama sa Evropskom komisijom. U tom okviru, razmatran je napredak koji je Crna Gora ostvarila na planu institucionalnih, zakonodavnih, političkih i ekonomskih reformi i daljeg postepenog usklađivanja sa Acquis. Pozdravljen je napredak i rezultati koje je Crna Gora ostvarila u realizaciji obaveza iz Akcionog plana za sprovođenje preporuka iz Mišljenja EK. Razmijenjena su i mišljenja o najnovijim političkim dešavanjima i saradnji Crne Gore sa EU na zajedničkim ciljevima. Prema informacijama Savjeta EU, Crna Gora je u 2010, i proteklom periodu ove godine, stopostotno usklađena sa deklaracijama i zajedničkim izjavama EU. Takođe, Crna Gora nastavlja da ispunjava obaveze iz međunarodnih ugovora, u okviru Ujedinjenih nacija, OEBS-a, Savjeta Evrope i drugih međunarodnih institucija i foruma.
- **Drugi sastanak Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropskog parlamenta i Skupštine Crne Gore** održan 17. i 18. maja 2011. godine, prvi je u ovom formatu nakon što je Crna Gora postala zemlja kandidat za članstvo u EU. Ovim novim mehanizmom saradnje je unaprijeđena parlamentarna dimenzija odnosa Crne Gore i EU, koja je do tada ostvarivana kroz interparlamentarni odbor. Dvije strane su razmijenile mišljenja o napretku Crne Gore u ispunjavanju uslova za otpočinjanje pregovora o članstvu, jačanju zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore, reformi pravosuđa i jačanju vladavine prava, reformi državne uprave, ekonomskom razvoju i regionalnoj saradnji, sa akcentom na regionalne parlamentarne inicijative i Cetinjski parlamentarni forum. Odbor je konsenzusom usvojio Zajedničku deklaraciju i preporuke, kojim se, pored ostalog, izražava očekivanje da će pregovori o pristupanju otpočeti nakon objavljivanja Izvještaja EK o napretku za 2011 (2011 Commission Progress

Report), ukoliko Crna Gora ostvari dobar napredak u ispunjavanju uslova (benchmarks) koje je definisala Komisija.

- U Luksemburgu je 21.juna održan **Drugi sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i EU**, kojim je predsjedavao ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Milan Ročen. Delegaciju EU je predvodio Žolt Nemet, državni sekretar MVP Mađarske, u ime VP Ketrin Ešton. Sastanku je prisustvovao i komesar za proširenje i susjedsku politiku Štefan File.

Na sastanku je razmotren napredak Crne Gore u dijelu političkih i ekonomskih kriterijuma, pravne tekovine EU, kao i predpristupne pomoći. Konstatovano je da je Crna Gora ostvarila dobar progres i rezultate u implementaciji SSP, godinu dana nakon što je stupio na snagu, kao i na planu ispunjavanja Kopenhaških kriterijuma, posebno političkih. Savjet je pozdravio usvajanje Akcionog plana za implementaciju preporuka iz Mišljenja Komisije, nakon konsultacija sa EK i široke javne debate sa civilnim društvom i drugim akterima, i rezultate ostvarene u njegovoj implementaciji. Takođe, istaknuta je veoma konstruktivna uloga Crne Gore u održavanju regionalne stabilnosti i dobrosusjedskih odnosa sa zemljama Zapadnog Balkana, i promociji regionalne saradnje i evropske perspektive regiona. U prilog tome je i uspješno predsjedavanje Crne Gore Procesom saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP), Centralnoevropskom inicijativom, Jadransko-jonskom inicijativom i Jadransko-jonskom poveljom, kao i učešće u raznim inicijativama u Jugoistočnoj Evropi. Pozdravljeno je potpisivanje bilateralnih sporazuma o ekstradiciji sa Hrvatskom i Srbijom i koraci u pravcu zaključivanja takvog Sporazuma sa Makedonijom.

U tom smislu, ocijenjeno je da je Crna Gora ušla u proces integracija kao pionir, a da je danas pozitivan primjer i realno najbliža dobijanju datuma za otvaranje pregovora.

Naglašeno je da će Evropska komisija pratiti Crnu Goru kroz proces integracija, uz tehničku i finansijsku pomoć, i interaktivnu saradnju.

5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Instrument za pretpristupnu podršku (Instrument for Preaccession Assistance – IPA) uspostavljen je Uredbom o osnivanju Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske komisije br. 1085/2006, od 17. jula 2006. godine. IPA je namijenjena zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u pretpristupnom periodu i ima za cilj pružanje podrške pri usklađivanju sa propisima EU, izgradnji institucija, razvoju civilnog društva, unaprijeđenju regionalne i prekogranične saradnje, razvoju ljudskih resursa, kohezionoj politici i ruralnom razvoju. Način i pravila implementacije ovog instrumenta definisani su regulativom Evropske komisije br. 718/200, od 12. juna 2007. godine (IPA implementaciona regulativa).

Crna Gora je prihvatila pravila za sprovođenje IPA programa, usvajanjem i ratifikacijom **Okvirnog sporazuma između Vlade Crne Gore i Komisije Evropskih Zajednica o pravilima za saradnju** od strane Skupštine Crne Gore, 25. decembra 2007. godine.

Crna Gora je u periodu 2007-2010. operativno koristila sredstva IPA komponente I i IPA komponente II – Podrška tranziciji i jačanju institucija i Prekogranična saradnja. Dobijanjem statusa kandidata za članstvo u EU, Crna Gora je kvalifikovana za korišćenje svih pet IPA komponenti: Komponenta I - Podrška tranziciji i izgradnji institucija; Komponenta II - Prekogranična saradnja; Komponenta III - Regionalni razvoj; Komponenta IV - Razvoj ljudskih resursa i Komponenta V - Ruralni razvoj. Međutim, operativno korišćenje fondova EU za ove komponente uslovljeno je uspostavljanjem neophodnih struktura i akreditacijom Decentralizovanog sistema upravljanja (DIS), što je za prve četiri komponente planirano u 2012. godini, i za komponentu V do kraja 2013.

Do uvođenja decentralizovanog sistema, u Crnoj Gori će se implementirati projekti iz prve dvije IPA komponente. S obzirom da se Crna Gora nalazi u centralizovanom sistemu upravljanja EU pretpristupnim

fondovima, sve aktivnosti koje se tiču tenderskih procedura, ugovaranja i plaćanja za projekte u okviru IPA 2007-IPA 2010 vršila je Delegacija Evropske unije u Podgorici.

Što se tiče priprema za korišćenje komponente III, IV i V, u toku su aktivnosti na finalizaciji strateških dokumenata kojima su definisane prioritetne oblasti podrške za period 2011-2013. Pripremljen je **treći, finalni nacrt Strateškog okvira usklađenosti (SCF) i drugi nacrt Operativnog programa za III i Operativnog programa za IV IPA komponentu, kao i Prvi nacrt IPARD programa za komponentu V**. U okviru ovog procesa, organizovano je više javnih konsultacija sa relevantnim akterima (ministarstva, nevladine organizacije, javne ustanove, opštine, sindikati itd.) koji su uključeni u proces izrade ovih dokumenata.

5.1. IPA KOMPONENTA I - Podrška tranziciji i jačanju institucija

U okviru **komponente I IPA programa 2007-2010**, Crna Gora je dobila podršku u **iznosu od 112. 066. 506 €**, koji uključuje i doprinos za finansiranje horizontalnog projekta u oblasti nuklearne bezbjednosti i zaštite od zračenja i TEMPUS i Erasmus Mundus programa, dok je **nacionalno kofinansiranje 73. 293. 648, 00 €** (EU 60%, Crna Gora 40%). Iznos nacionalnog kofinansiranja projekata po programskim godinama znatno je veći od minimalnog propisanog IPA regulativom, iz razloga što pored kontribucija iz Budžeta uključuje i kreditna zaduženja.

U okviru ovih IPA programa, u izvještajnom periodu, **u toku je realizacija 56 projekata od ukupno 65**. Do kraja maja 2011. godine, veći iznos sredstava već je ugovoren - oko **70%**, što ukazuje na **efektivno korišćenje sredstava i blagovremeno ugovaranje projekata, i to: IPA 2007- 14 projekata** (potpisani ugovori za 99.09% alociranih sredstava, dok je 76.29% sredstava utrošeno, odnosno izvršena plaćanja po osnovu realizovanih aktivnosti); **IPA 2008 -16 projekata** (potpisani ugovori za 99.58% alociranih sredstava, dok je utrošeno 55.53%); **IPA 2009 - 17 projekata** (potpisani ugovori za 67,70% alociranih sredstava, dok je utrošeno 22.26%,); **IPA 2010 – 18 projekata** (potpisani ugovori za 18.35% alociranih sredstava, dok je utrošeno 8.21%). U okviru **IPA 2011** predloženo je **13 projekata**.

U strukturi alociranih sredstava, najviše projekata se odnosi na sljedeće oblasti: saobraćaj i životna sredina (infrastrukturni projekti sa značajnim procentom nacionalnog kofinansiranja); pravda, sloboda i bezbjednost; socijalna politika i zapošljavanje, poljoprivreda i ruralni razvoj, bezbjednost hrane, slobodno kretanje roba, informaciono društvo i mediji, civilno društvo, pomoć izbjeglicama i interno raseljenim licima.

Struktura alociranih sredstava po ugovorima: ugovori o grantu 12.5%; ugovori o uslugama 27.5%; ugovori o nabavci opreme 10.3%; tvining ugovori 15.4%; ugovori o radovima 23.1%; ugovori na osnovu prenosa ovlašćenja 3.3% i ugovori na osnovu sporazuma sa međunarodnim organizacijama 8.0%.

U Podgorici je 8. juna 2011. godine održan **godišnji sastanak IPA monitoring komiteta**, koji čine: nacionalni IPA koordinator za Crnu Goru (NIPAC), visoki programski službenici u resornim ministarstvima (SPO), nacionalni službenik za ovjeravanje programa (NAO) i drugi predstavnici nacionalnih institucija uključenih u implementaciju decentralizovanog sistema upravljanja (DIS), predstavnici Generalnog Direktorata za proširenje (ELARG) i DEU. Na Komitetu su razmatrana pitanja implementacije IPA projekata, sa akcentom na pojedinačne projekte po godinama implementacije, pripreme IPA 2012 - 2013 faze programiranja, kao i Mapa puta za decentralizovano upravljanje EU sredstvima.

Slijedi prikaz projekata po programskim godinama.

IPA 2007 PROGRAM

U okviru I Komponente IPA 2007 programa realizuje se 14 projekata. Takođe, u okviru IPA 2007 programa finansira se i jedan projekat u okviru horizontalnog programa o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja, kao i učešće Crne Gore u Tempus i Erasmus Mundus programima. Ukupna vrijednost ovih projekata je 43.900.504 € (25. 570. 504 € iz EU budžeta i 18. 330. 000 € nacionalno kofinansiranje). Do kraja maja 2011. potpisani su ugovori za 99.09% alociranih sredstava, dok je 76.29% sredstava utrošeno, odnosno izvršena su plaćanja po osnovu realizovanih aktivnosti.

Struktura EU podrške i kofinansiranja IPA 2007 programa

IPA 2007	EU budžet	Kofinansiranje	Korisnik
Podrška razvoju civilnog društva	1.000.000	0	Nevladine organizacije
Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije	3.000.000	600.000	Uprava za antikorupcijsku inicijativu, Uprava policije, Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma
Reforma pravosuđa	2.000.000	0	Ministarstvo pravde, Vrhovni sud i Sudski savjet
Podrška razvoju okvira nacionalnih kvalifikacija u CG (NQF)	1.500.000	50.000	Ministarstvo prosvjete i sporta
Usklađivanje sa energetske tržištem	1.500.000	0	Ministarstvo ekonomije
Jačanje infrastrukture i menadžementa sektora saobraćaja	6.200.000	17.200.000	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Glavni grad Podgorica
Podrška strukturama za EU integracije-usklađivanje zakonodavstva	1.100.000	0	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
Identifikacija i registracija životinja	1.400.000	100.000	Veterinarska uprava
Usklađivanje sa standardima EU u oblasti statistike	800.000	0	MONSTAT
Jačanje kapaciteta za bolju efikasnost i funkcionisanje Poreske uprave u skladu sa EU standardima	900.000	0	Poreska uprava
Dalji razvoj sistema javnih nabavki u CG	1.250.000	50.000	Direkcija za javne nabavke, Komisija za javne nabavke
Dalji razvoj infrastrukture kvaliteta u Crnoj Gori (standardizacija i metrologija)	2.000.000	330.000	Ministarstvo ekonomije
Rezerva	600.000		
Nuklearna bezbjednost i zaštita od zračenja	200.000	0	
Tempus & Erasmus Mundus	1.500.000	0	
Tehnička pomoć i priprema projekata	620.504	0	
UKUPNO IPA 2007	25.570.504	18.330.000	
43.900.504	58,00%	42%	

IPA 2008 PROGRAM

U okviru Komponente I IPA 2008 programa realizuje se 16 projekata. Takođe, u okviru IPA 2008 programa finansira se i jedan projekat u okviru horizontalnog programa o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja, kao i učešće Crne Gore u Tempus programu. Ukupna vrijednost ovih projekata je 41. 206. 000 € (28. 100. 000 € iz EU budžeta i 13. 106. 000 € nacionalno kofinansiranje). Do kraja maja 2011. su potpisani ugovori za 99.58% alociranih sredstava, dok je utrošeno 55.53%, odnosno izvršena plaćanja po osnovu realizovanih aktivnosti.

Struktura EU podrške i kofinansiranja IPA 2008

IPA 2008	EC budzet	Kofinansiranje	Korisnik
Podrška reformi lokalne samouprave NAPOMENA: TENDER zatvoren 4.10.2010, objedinjeno 3,5 mil granta za opštine iz IPA 2008 i 2 mil granta za opštine iz IPA 2010- ukupno 5,5 mil €; obavezu kofinansiranja od 1,5 mil € preuzelo Min.finansija	4.300.000	1.750.000	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Zajednica opština, opštine u Crnoj Gori
Trajno rješenje statusa izbjeglica i raseljenih lica u Crnoj Gori	1.500.000	0	Zavod za zbrinjavanje izbjeglica
Podrška transformaciji RTCG u javni radiodifuzni servis	1.250.000	0	RTCG
Reforma tržišta rada i razvoj radne snage	1.800.000	0	Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo prosvjete i sporta, Zavod za zapošljavanje
Poboljšanje poslovnog ambijenta za mala i ruralna preduzeća	1.200.000	160.000	Ministarstvo ekonomije, Investiciono-razvojni fond, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća
Unaprijeđenje ekološke infrastrukture (tretman otpadnih voda u Nikšiću)	3.500.000	8.900.000	Ministrstvo održivog razvoja I turizma, Opština Nikšić
Podrška upravljanju u oblasti životne sredine	1.000.000	0	Ministrstvo održivog razvoja I turizma, Agencija za zaštitu životne sredine
Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora	1.200.000	0	Centralna banka, Agencija za nadzor osiguranja, Komisija za hartije od vrijednosti
Podrška uspostavljanju IPARD sistema	1.500.000	700.000	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Razvoj bezbjednosti hrane	2.000.000	166.000	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Kontrola i iskorjenjivanje bjesnila i klasične svinjske kuge u CG	1.500.000	210.000	Veterinarska uprava
Tehnička pomoć Upravi carina	1.000.000	120.000	Uprava carina
Podrška razvoju integrisanog upravljanja granicom	2.450.000	850.000	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Podrška upravljanju migracijama	1.000.000	250.000	Ministarstvo unutrašnjih poslova
TEMPUS	1.000.000		
Nuklearna bezbjednost i zaštita od zračenja	300.000		
Podrška pripremi projekata	1.000.000	0	
Podrška razvoju mjera	600.000	0	
UKUPNO IPA 2008	28.100.000	13.106.000	
	41.206.000	68%	32%

IPA 2009 PROGRAM

Program IPA 2009

U okviru Komponente I IPA 2009 programa realizuje se 17 projekata. Takođe, iz IPA 2009 finansira se učešće Crne Gore u programima Zajednice, kao i u Tempus programu. Ukupna vrijednost ovih projekata je 52.032.827€ (28. 432. 179 € iz EU budžeta i 23. 600. 648 € nacionalno kofinansiranje). Do maja su potpisani ugovori za 67,70% alociranih sredstava, dok je iskorišćeno 22.26%, odnosno izvršena plaćanja po osnovu realizovanih aktivnosti.

Struktura EU podrške i kofinansiranja IPA 2009 programa

Razvoj civilnog društva	2.200.000	210.000	Nevladine organizacije
Implementacija strategije za zaštitu ličnih podataka	700.000	500.000	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Jačanje kapaciteta policijske uprave	2.000.000	400.000	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Strategija razvoja Crne Gore (2010 - 2015) i Nacionalni plan razvoja	1.000.000	300.000	Ministarstvo finansija
Obnova glavne željezničke linije Bar - Vrbnica (granica sa Srbijom)	5.000.000	10.000.000	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
Poboljšanje infrastrukture u zaštiti životne sredine	4.800.000	9.355.648	Ministrstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu životne sredine
Jačanje sistema upravljanja i kontrole za finansijsku pomoć EU u Crnoj Gori	2.000.000	300.000	Ministarstvo finansija
Usklađivanje i sprovođenje propisa o inspekciji rada i inspekciji zaštite na radu	1.180.000	180.000	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
Podrška razvoju sektora ribarstva	1.000.000	800.000	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Podrška digitalizaciji radio - difuzije u Crnoj Gori	1.600.000	1.095.000	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
Jačanje Državne revizorske institucije	800.000	0	Ministarstvo finansija
Pristup unutrašnjem tržištu	1.200.000	0	Ministarstvo ekonomije, Uprava za zaštitu konkurencije, Ministarstvo finansija, Tržišna inspekcija
Tempus	1.200.000	0	
Programi zajednice	146.500	0	
Podrška pripremi projekata	1.535.679	0	
Podrška razvoju mjera	620.000	0	
UKUPNO IPA 2009	28.432.179	23.600.648	
52.032.827	55%	45%	

IPA 2010 PROGRAM

U okviru Komponente I IPA 2010 programa realizuje se 18 projekata. Takođe, iz IPA 2010 finansira se i jedan projekat u okviru regionalnog programa o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti od zračenja, kao i učešće Crne Gore u Tempus programu i učešće u Programima Unije. Ukupna vrijednost ovih projekata je 48. 220. 823 € (29. 963. 823 € iz EU budžeta i 18. 257. 000 € nacionalno kofinansiranje). Do kraja maja su potpisani ugovori za 18.35% alociranih sredstava, dok je utrošeno 8.21%, odnosno izvršena su plaćanja po osnovu realizovanih aktivnosti.

Struktura EU podrške i kofinansiranja IPA 2010 programa

IPA 2010	EC budzet	Kofinansiranje	Korisnik
Jačanje administrativnih, tehničkih i infrastrukturnih kapaciteta Uprave policije	1.800.000	850.000	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Razvoj cjelokupnog okvira u javnoj administraciji (antikorupcija)	700.000	37.000	Uprava za antikorupcijsku inicijativu
Podrška lokalnoj samoupravi u implementaciji Nacionalne treninig strategije - NTS NAPOMENA: Grant/ projekti lok. Infrastrukture za opštine - biće integrisan uz Tender za IPA 2008 / projekti lokalne infrstrukture/	3.500.000	440.000	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Kreiranje uslova za jednakost polova u Crnoj Gori	700.000	78.000	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
Rehabilitacija željezničke linije Vrbnica-Bar sa revitalizacijom objekata za snadbijevanje i instalacija	5.000.000	7.000.000	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštini Pljevlja NAPOMENA: 5.000.000 € kroz IPF-Municipal window odobreno Crnoj Gori juna 2009.godine	3.500.000	7.500.000	Ministrstvo održivog razvoja i turizma
Podizanje svijesti o zaštiti životne sredine u CG	500.000	0	Ministrstvo održivog razvoja i turizma
Projekat socijalnog uključivanja	3.000.000	335.000	Ministarstvo prosvjete i sporta i Ministarstvo rada i socijalnog staranja
Jačanje administrativnih kapaciteta u informacionom društvu	500.000	125.000	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
Podrška izgradnji kapaciteta u oblasti šumarstva (ICM)	750.000	250.000	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Poboljšanje statističkog informacionog sistema u Crnoj Gori II	1.200.000	100.000	MONSTAT
Jačanje Fitosanitarnе uprave u Crnoj Gori	700.000	70.000	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Fitosanitarna uprava
Postizanje najvišeg tehničkog kvaliteta i bezbj. u crnogorskom građevinarstvu	700.000	70.000	Ministarstvo ekonomije
Implementacija Evropskog sistema za transfuziju krvi u Crnoj Gori	1.800.000	1.200.000	Ministarstvo zdravlja
Zaštita potrošača i nadzor tržišta	700.000	35.000	Ministarstvo ekonomije
Nadogradnja IT kapaciteta Crnogorske Poreske uprave	500.000	167.000	Ministarstvo finansija, Poreska uprava
Tehnička pomoć i priprema projekata	2.023.000	0	
Druge mjere	747.340	0	
Tempus	1.000.000	0	
Nuklearna energija i zaštita od zračenja	325.000	0	
Programi zajednice	318.483	0	Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo nauke, Ministarstvo kulture, Ministarstvo finansija, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
UKUPNO IPA 2010	29.963.823	18.257.000	
	48.220.823	62%	38%

IPA 2011 PROGRAM

Nakon procesa usaglašavanja projektnih ideja sa predstavnicima DEU u Podgorici, u periodu 28. 02 - 02. 03 2011. godine, pristupilo se izradi konkretnih opisa projekata. Opisi projekata su finalizovani i poslani Evropskoj komisiji na razmatranje. Predloženo je 13 projekata u okviru nacionalnog IPA programa 2011. Potpisivanje Finansijskog sporazuma predviđeno je do kraja 2011. godine.

Struktura EU podrške i kofinansiranja IPA 2011 programa

IPA 2011	EC budzet	Kofinansiranje	Korisnik
Podrška reformi pravosudja u Crnoj Gori	1.200.000	130.000	Ministarstvo pravde
Obezbjedenje trajnih rješenja za interno raseljene osobe i stanovnike kampa Konik	2.500.000	500.000	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
Podrška Upravi za kadrove u sprovođenju Zakona o državnim službenicima i namještenicima 2011	600.000	67.000	Uprava za kadrove
Podrška reformi lokalne samouprave II	1.900.000	425.000	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda na Cetinju i Bijelom Polju	6.800.000	12.180.000	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
Uspostavljanje Informacionog sistema za upravljanje pomorskim saobraćajem (VTMIS) i poboljšanje efikasnosti nadležnih organa u slučaju ekoloških incidenata u moru	2.800.000	700.000	Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Uprava za pomorsku sigurnost
Uvođenje ECDL standarda u Vladi Crne Gore i u obrazovnom sistemu Crne Gore	700.000	78.000	Ministarstvo prosvjete i sporta, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
Jačanje kapaciteta za sprovođenje Programa ruralnog razvoja u okviru IPARD a	800.000	140.000	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Jačanje kapaciteta uprave Veterinarske službe	700.000	78.000	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Veterinarska uprava
Razvoj Infrastrukture kvaliteta i metrologije	1.200.000	220.000	Ministarstvo ekonomije, Zavod za metrologiju
Razvoj sistema za održivo korišćenje energije u Crnoj Gori	800.000	100.000	Ministarstvo ekonomije
Jačanje upravljanja državnom pomoći	500.000	125.000	Ministarstvo finansija
IPA III regionalni razvoj: Podrška razvoju projekata	2.300.000	290.000	Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
Tehnička pomoć i priprema projekata	1.440.000	/	
Podrška pripremi projekata	425.116	/	
UKUPNO IPA 2011	24.665.116	15.033.000	
39. 698. 116	62%	38%	

IPA 2012 - 2013 PROGRAM

U programiranju IPA 2012 i IPA 2013 primjenjuje se višegodišnji pristup, za razliku od dosadašnje prakse u okviru IPA I komponente. Jedan od ključnih razloga istovremenog programiranja IPA 2012 i IPA 2013 projekata je progresivno smanjenje sredstava u okviru komponente I u narednim godinama, zbog realokacija sredstava za IPA komponente III, IV i V, kojima Crna Gora ima pristup sticanjem statusa kandidata.

U toku juna otpočelo se sa aktivnostima na pripremi programiranja IPA 2012-2013 programa za I komponentu.

PROGRAMI ZAJEDNICE

Program "FP7" - U izvještajnom periodu, Ministarstvo nauke pružalo je podršku istraživačkoj zajednici kroz informisanje i savjetovanje o međunarodnim programima naučne saradnje, posebno o EU programima FP7, COST i EUREKA. Fokus je naročito bio na promociji FP7 – Marija Kiri akcija. Informativna kampanja je uključila dva info dana sa gostovanjem Marija Kiri stipendiste iz Hrvatske, prezentovanje programa na dva EURAXESS događaja, distribuciju 300 flajera svim naučnim ustanovama (jun 2011).

U skladu sa pravilima EU, Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori je u junu 2011. godine dostavljen zahtjev za refundiranje troškova za učešće Crne Gore u Programu Zajednice "Sedmi okvirni program za istraživanje – FP7". Troškovi učešća u ovom programu iznosili su 289.000 €, a ukupni iznos pokrilo je Ministarstvo nauke. Na osnovu Finansijskog sporazuma za IPA 2010 program, Ministarstvu nauke će iz IPA fonda biti refundirana sredstva u iznosu 144.500 €.

Program "Kultura" – Ministarstvo kulture je organizovalo tri Info dana o programu Kultura: na Cetinju 17. juna, u Kolašinu 20. juna i Kotoru 22. juna. Info danima su prisustvovali predstavnici crnogorske kulturne scene. Crnogorski CCP je prezentovao generalnu informaciju o programu Kultura 2007 – 2013, koja je obuhvatila specifične ciljeve programa, godišnje konkurse, kalendar rokova i programski budžet. Akcenat je bio na propozicijama učešća, visini granta koji je moguće ostvariti iz EU budžeta, popunjavanju aplikacionog i budžetskog obrasca, kao i na selekcionim kriterijumima.

Učešće Crne Gore u ovom programu finansira se iz nacionalnog budžeta u iznosu 20.000 € za 2009. godinu, dok je iz IPA 2009 programa refundirano 18.000 €. Učešće za 2010. godinu iznosi 20.000 €, dok će iznos od 17.500 € biti refundiran iz EU budžeta, odnosno IPA 2010 programa.

Program "Carine 2007– 2013" Ciljevi ovog programa su jačanje finansijskih interesa Zajednice, kroz bezbjednost i sigurnost Zajednice na njenim spoljašnjim granicama, jačanje borbe protiv prevara, brže carinske procedure - stvaranje evropskog elektronskog carinskog okruženja na operativnom nivou, poboljšanje trans-evropskih carinskih IT sistema. Memorandum o razumijevanju za učešće Crne Gore u programu "Carine 2007 – 2013" potpisan je u junu 2011.

Program "ICT Policy Support Programme - ICT PSP" Ovaj program ima za cilj stimulisanje konkurentnosti kroz bolje korišćenje informaciono - komunikacionih tehnologija. Ministarstvo za informaciono društvo iskazalo je interes za pristupanje Programu za konkurentnost i inovativnost, odnosno komponenti ovog programa "ICT Policy Support Programme" - ICT PSP (Program podrška politici razvoja informaciono - komunikacionih tehnologija). Memorandum o razumijevanju je potpisan 1. aprila 2011. godine.

VIŠEKORISNIČKA IPA (MB IPA)

Višekorisnički program pruža pomoć kroz I komponentu IPA programa. Višegodišnjim indikativnim finansijskim okvirom je definisan budžet Višekorisničkog programa: MB IPA 2007. - 94.080.000 €, MB IPA 2008 - 125.700.000 €, MB IPA 2009 - 152.800.000 €, MB IPA 2010 - 110.250.000 €

Crnogorske institucije u okviru Višekorisničkog programa za period 2007 - 2010. godine učestvuju u 86 projekata (MB IPA 2007 - 26 projekata, MB IPA 2008 - 27 projekata, MB IPA 2009 - 18 projekata, MB IPA 2010 - 15 projekata). U okviru MB IPA programa za 2007. godinu 99 % projekata je u fazi implementacije, MB IPA programa za 2008. godinu 99%, MB IPA programa za 2009. godinu 97%, dok je u okviru MB IPA programa za 2010. godinu 52% projekata u fazi implementacije.

Višekorisnički IPA program za 2011. godinu (MB IPA 2011) je predstavljen na IPA Komitetu održanom 15. aprila 2011. godine. Finalizacija procesa programiranja MB IPA 2011 programa i davanje saglasnosti od strane nacionalnih IPA koordinatora planirano je tokom trećeg kvartala 2011. godine. Početak realizacije projekata se očekuje početkom četvrtog kvartala 2011. godine.

Što se tiče MB IPA 2012 programa, on je u početnoj fazi programiranja. U okviru sektorskih radnih grupa na kojima su učestvovali predstavnici relevantnih ministarstava zemalja korisnica definisane su prioritetne oblasti, na bazi kojih je Evropska komisija pripremila projektne ideje, odnosno inicijalne nacрте projekata. Priprema nacрта projekata će se vršiti do septembra 2011. godine, nakon čega slijedi konsultativni proces sa korisnicima projekata. Nacrti projekata biće predstavljeni zemljama korisnicama tokom koordinacionog

sastanka u novembru 2011. godine. Predstavljanje MB IPA 2012 programa na IPA komitetu se očekuje tokom aprila 2012. godine, a finalizacija programa i njihovo usvajanje krajem juna 2012. godine.

Pregled prodloženih projekata u okviru MB IPA 2012 programa

No	PROJEKAT	BUDŽET
1.	Program zaštite svjedoka	7.000.000 €
2.	Inkluzivno obrazovanje	3.000.000 €
3.	Regionalna škola za javnu upravu	6.000.000 €
4.	Parlamentarna kontrola na Zapadnom Balkanu i Turskoj	1.000.000 €
5.	SIGMA	10.000.000 €
6.	Regionalna mreža za životnu sredinu (RENA) - faza 2	8.000.000 €
7.	Jačanje saradnje u oblasti civilne zaštite u zemljama sa statusom kandidata i potencijalnog kandidata za pristupanje EU – faza 2	2.000.000 €
8.	Tempus	13.800.000 €
9.	Erasmus Mundus – Action 1 and Action 2	20.000.000 €
10.	Youth in action	1.500.000 €
11.	Program saradnje u oblasti statistike	4.700.000 €
12.	Prudencijalne bankarske supervizije	3.000.000 €
13.	Tehnička podrška komponenti malog i srednjeg preduzetništva Zapadnog Balkana	2.000.000 €
14.	Infrastrukturni projekti u oblasti malih i srednjih preduzeća	20.000.000 €
15.	Investicioni okvir za Zapadni Balkan - podrška infrastrukturnim projektima	10.000.000 €
16.	Program za energetske efikasnost	20.000.000 €
17.	Rezultatski usmjeren monitoring	3.000.000 €
18.	Razvoj civilnog društva	9.000.000 €
19.	Privremena civilna administracija	9.000.000 €
20.	Sekretarijat energetske zajednice	2.724.787 €
21.	TAIEX	12.000.000 €
22.	Informisanje i komunikacije	11.000.000 €
23.	Revizija, monitoring i evaluacija	6.590.000 €
24.	ERDF – DG REGIO	18.729.148 €
UKUPNO		204.043.935€

PRIPREME ZA III, IV IPA KOMPONENTU

U okviru priprema za korišćenje III i IV IPA komponente, u toku su aktivnosti na finalizaciji strateških dokumenata kojima su definisane prioritetne oblasti podrške za period 2011-2013. Pripremljen je treći, finalni nacrt Strateškog okvira usklađenosti (SCF) i drugi nacrt Operativnog programa za III i Operativnog programa za IV IPA komponentu. U okviru ovog procesa, organizovano je više javnih konsultacija sa relevantnim akterima (ministarstva, nevladine organizacije, javne ustanove, opštine, sindikati itd.) koji su uključeni u proces izrade ovih dokumenata.

U skladu sa IPA implementacionom regulativom, u procesu finalizacije strateških dokumenata, neophodno je pripremiti ex-ante evaluaciju za Operativne programe za komponentu III i IV. Finalizacija ex-ante evaluacije za IPA komponente III i IV očekuje se tokom septembra/oktobra 2011. godine. U procesu izrade Operativnog programa za komponentu Regionalni razvoj prije pripreme ex-ante evaluacije neophodno je pripremiti dokument Strateške procjene uticaja na životnu sredinu, budući da se u okviru ove komponente planiraju infrastrukturni projekti iz oblasti životne sredine i saobraćaja. Finalizacija Strateške procjene uticaja na životnu sredinu se očekuje tokom trećeg kvartala 2011. godine. Nakon pripreme Strateške procjene uticaja na životnu sredinu i izrade ex-ante ocjene, pristići će se finalizaciji strateških dokumenata, koje bi Vlada trebalo da

usvoji krajem četvrtog kvartala 2011. godine. Dinamika pripreme strateških dokumenata je u skladu sa dinamikom uspostavljanja Decentralizovanog sistema upravljanja (DIS).

INSTRUMENT ZA PODRŠKU INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA - Infrastructure Project Facility (IPF)

U okviru Instrumenta za podršku infrastrukturnim projektima, Crnoj Gori je do sada odobreno 12 projekata, i to 8 projekata iz oblasti životne sredine, dva projekta iz oblasti transporta i po jedan projekat iz oblasti energetike i socijalnog sektora. Distribucija projekata po pojedinim sektorima i rundama odobravanja je prikazana u sljedećoj tabeli:

Distribucija projekata po sektorima i rundama odobravanja																	
Runda	Energetika				Transport				Životna sredina				Socijalni sektor				Ukupno
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
IPF/WBIF	1				1	1			2	1	3	2		1			12
Ukupno	1				2				8				1				12

U prvom ciklusu odobrena su tri projekta:

1. Razvoj elektrodistributivne mreže,

Sektor: Energetika	Oznaka projekta: TA - MON - 02
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: EPCG
Budžet: 300.000 €	

2. Projekat razvoja vodosnabdijevanja u Opštini Podgorica, i

3. Projekat tretmana otpadnih voda u Opštini Podgorica.

Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA - MON - 05/07
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Podgorica
Budžet: 300.000 €	

U drugom ciklusu odobreni su sljedeći projekti:

1. Rekonstrukcija magistralnog puta Plužine-Šćepan Polje,

Sektor: Transport	Oznaka projekta: TA2 - MNE - TRA - 03
Predmet projekta: Studija izvodljivosti i Idejni projekat	Korisnik: Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija
Budžet: 700.000 € prvi dio – 800.000 € drugi dio	
Ukupan budžet: 1.500.000 €	

2. Projekat tretmana otpadnih voda u Opštini Berane,

Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA2 - MNE - ENV - 04
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Berane
Budžet: 150.000 €	

3. Centar za starije osobe u Pljevljima.

Sektor: Socijalni sektor	Oznaka projekta: TA - MNE - SOC - 04
Predmet projekta: Izrada glavnog projekta	Korisnik: Opština Pljevlja
Budžet: 150.000 €	

U trećem ciklusu odobreni su sljedeći projekti:

1. Projekat tretmana otpadnih voda u Kolašinu,

Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA3 - MON - ENV - 02
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Kolašin

Budžet: 200.000 €	
-------------------	--

2. Projekat tretmana otpadnih voda u Danilovgradu,

Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA3 - MON - ENV - 03
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Danilovgrad
Budžet: 200.000 €	

3. Projekat tretmana otpadnih voda u Rožajama, i

Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA3 - MON - ENV - 04
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Rožaje
Budžet: 200.000 €	

4. Rekonstrukcija magistralnog puta Plužine-Sćepan Polje.

Status implementacije je dat u dijelu projekta u okviru drugog kruga
--

U četvrtom ciklusu odobreni su sledeći projekti:

1. Izgradnja regionalne deponije za Pljevlja i Žabljak, i

Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: WB4 - MNE - ENV - 11
Predmet projekta: Studija izvodljivosti, EIA, SIA	Korisnik: PROCON
Budžet: 150.000 €	

2. Izgradnja regionalnih deponija u Crnoj Gori.

Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: WB4 - MNE - ENV - 12
Predmet projekta: EIA, SIA	Korisnik: PROCON
Budžet: 750.000 €	

U okviru **petog ciklusa**, pozitivno je ocjenjen jedan projekat iz oblasti energetike, koji se odnosi na **uspostavljanje sistema grijanja u Pljevljima kroz korišćenje obnovljivih izvora energije**. Predviđena finansijska podrška za ovaj projekat iznosi 2.500.000 €. Korisnici projekta su Ministarstvo ekonomije i Opština Pljevlja. Projekat obuhvata tehničku podršku jedinici za upravljanje projektom i grant za infrastrukturne radove u cilju uspostavljanja sistema grijanja u Pljevljima.

U okviru petog kruga pozitivno su ocjenjena **tri regionalna projekta**, u kojima je predviđeno učešće Crne Gore:

- Projekat "Priprema studije izvodljivosti i projektne dokumentacije za uspostavljanje Jonsko- Jadranskog naftovoda";
- Projekat "Regionalni centar za razvoj preduzetničkih kompetencija za zemlje Jugoistočne Evrope";
- Projekat "Priprema studije izvodljivosti za izgradnju regionalnog projekta "400 kV dalekovoda između Srbije - Crne Gore - Bosne i Hercegovine".

5.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja

U Crnoj Gori se trenutno sprovodi **61 projekat**, od kojih 36 bilateralnih (Albanija - Crna Gora; Bosna i Hercegovina - Crna Gora; Hrvatska - Crna Gora i Srbija- Crna Gora), 8 transnacionalnih (Program Jugoistočna Evropa i Mediteran) i 17 projekata u okviru IPA Jadranskog programa saradnje.

Alokacija EU sredstava i kofinansiranja

Programi prekogranične saradnje	Izos EU granta (u €)	Iznos kofinansiranja od strane grant korisnika (u €)
Albanija-Crna Gora (6 projekata)	471.485,37	84.560,15
Bosna i Hercegovina - Crna Gora (12 projekata)	969.586,99	171.103,59

Hrvatska-Crna Gora (5 projekata)	786.520,64	112.499,50
Srbija-Crna Gora (13 projekata)	840.526,93	138.122,08
Jugoistočna Evropa (5 projekata)	564.315	99.585
Mediteranski program (3 projekta)	190.901,25	33.687,75
IPA Jadranski program (17 projekata)	3.980.723,97	724.980,70
Ukupno	7.804.060,15	1.364.538,77

SUSJEDSKI PROGRAMI

Bilateralni programi

U izvještajnom periodu preduzete su aktivnosti u okviru **pet bilateralnih programa saradnje:**

- U okviru prekograničnog programa **Albanija – Crna Gora**, izvršena je evaluacija projekata u okviru drugog Poziva za projekte. Zajednički odbor za praćenje, sastavljen od predstavnika obje zemlje učesnice u programu, uspješno je obavio prvu fazu evaluacione procedure: otvaranje, administrativnu provjeru i provjeru prihvatljivosti partnera. Od dostavljenih 42 projekta, u finalnu fazu evaluacije prošlo je 35 projekata. Izvještaj o izvršenoj prvoj fazi evaluacije odobren je od strane Zajedničkog odbora za praćenje i DEU u Albaniji i Crnoj Gori.
- U okviru prekograničnog programa **Bosna i Hercegovina – Crna Gora**, 1. aprila 2011. godine je objavljen drugi Poziv za projekte. Javni poziv je bio otvoren 90 dana, do 1. jula 2011. godine i obuhvatio je IPA finansijske alokacije za 2009. i 2010. godinu. Ukupni fond za finansiranje projekata je 1.980.000 €, od čega 1.080.000 € za sprovođenje projekata u Crnoj Gori i 900.000 € za sprovođenje projekata u Bosni i Hercegovini. Tim povodom, u Podgorici je 11. aprila 2011. godine održana svečana konferencija posvećena otvaranju drugog Poziva za projekte, kao i promociji projekata finansiranih u okviru prvog Poziva za projekte. Konferenciji su prisustvovali predstavnici programskih struktura, DEU, lokalnih vlasti i institucija aplikantata iz obje zemlje učesnice u programu.

Nakon objave Poziva za projekte, u aprilu 2011. godine, održani su informativni sastanci za upoznavanje potencijalnih aplikantata sa pravilima Poziva, dokumentacijom za prijavu predloga projekata i procedurama za ocjenu i odabir projekata koji će biti preporučeni za finansiranje. Održana su tri informativna sastanka, u Herceg Novom, Podgorici i Mojkovcu.

- U okviru prekograničnih programa **Hrvatska – Crna Gora** i **Srbija – Crna Gora**, u izvještajnom periodu je rađeno na pripremi drugih Poziva za projekte, koji će za oba programa obuhvatiti IPA finansijske alokacije za 2009., 2010. i 2011. godinu. Operativne strukture i Zajednički tehnički sekretarijati (ZTS) programa su pripremili dokumentaciju Poziva za projekte (tzv. aplikacioni paket), koja obuhvata detaljna uputstva za aplikante, prijavu projektnog predloga u excel formatu, kao i dokumenta za pomoć i informisanje potencijalnih aplikantata. U narednom kvartalu se očekuje odobravanje aplikacionih paketa od strane ugovornih tijela zemalja učesnica u programima, nakon čega će biti objavljeni drugi Pozivi za projekte.

U izvještajnom periodu, za zaposlene u ZTS programa i predstavnike Operativnih struktura za prekogranične programe Albanija – Crna Gora i Hrvatska – Crna Gora organizovane su obuke za monitoring i procjenu rizika projekata finansiranih u okviru prvih Poziva za projekte. Obuke su organizovane u saradnji sa CBIB projektom i obuhvatile su i korišćenje MIS (Management Information System) pri izvještavanju i praćenju projekata. Za program Albanija – Crna Gora, obuka je organizovana u aprilu, dok je za prekogranični program Hrvatska – Crna Gora obuka održana u junu 2011. godine.

U izvještajnom periodu, za sva četiri prekogranična programa vršene su redovne monitoring posjete projektima koji se finansiraju u okviru prvih Poziva za projekte. Cilj posjeta je bilo upoznavanje sa sprovođenjem

projekata, rješavanje mogućih nedoumica korisnika fondova i upoznavanje sa obavezama izvještavanja. Posjete su obavljene od strane predstavnika ZTS, Operativnih struktura i DEU u zemljama učesnicama u prekograničnim programima.

Pripremljeni su Godišnji izvještaji o implementaciji (Annual Implementation Report) za sva četiri prekogranična programa, koji su obuhvatili aktivnosti od 1. januara do 31. decembra 2010. godine. Nakon odobrenja Zajedničkih odbora za praćenje, godišnji izvještaji će biti dostavljeni Evropskoj komisiji, NIPAC-ima, DEU i drugim relevantnim institucijama koje učestvuju u sprovođenju ovih prekograničnih programa.

U okviru prekograničnog programa **Kosovo – Crna Gora**, očekuje se odobrenje Operativnog programa od strane Evropske komisije.

Za crnogorske predstavnike ZTS i zaposlene u Sektoru za programe prekogranične saradnje u MVPEI, 10 - 12. maja 2011. godine održan je trening o javnim nabavkama. Trening je organizovan u saradnji sa CDP i odnosio se na vrste tendera, tenderske procedure, izvještavanje i EU pravila iz ove oblasti koja se primjenjuju u sprovođenju IPA projekata.

Trening sa sličnom tematikom organizovan je u junu 2011. godine od strane CFCU u Ministarstvu finansija. Učestvovali su predstavnici Sektora za programe prekogranične saradnje i ZTS prekograničnog programa Hrvatska – Crna Gora.

Nastavljene su aktivnosti evaluacije prekograničnih programa među zemljama Zapadnog Balkana i struktura koje učestvuju u njihovom sprovođenju. Predstavnici Sektora za programe prekogranične saradnje i ZTS četiri programa učestvovali su u dvije monitoring posjete organizovane od strane Evropske komisije.

Jadranski susjedski program saradnje

U okviru Jadranskog susjednog programa, u Veneciji je 14 - 15. aprila 2011. održan sastanak Zajedničkog odbora za praćenje programa. Na sastanku, na kojem su učestvovali predstavnici zemalja učesnica u programu i Evropske komisije, bilo je riječi o pripremi novog Poziva za projekte – definisana su osnovna pravila Poziva i pripremljena finalna verzija aplikacionog paketa, koji će biti usvojen u narednom periodu. Na sastanku je razmatran starteški projekat "Alterenergy", u kojem kao crnogorski partner učestvuje opština Kotor, kao i dokumenta o upravljanju i Priručnik za kontrolu u okviru Jadranskog programa.

Povodom potpisivanja prvih ugovora za projekte sa projektnim partnerima, 30. maja 2011. godine u Podgorici je organizovan jednodnevni seminar za korisnike IPA sredstava koji će u Crnoj Gori sprovođiti projekte finansirane u okviru prvog Poziva za projekte (17 projekata sa 22 crnogorska partnera). Na seminaru su predstavljena pravila za sprovođenje projektnih aktivnosti, prihvatljivi troškovi i način refundacije, kao i MIS (Management Information System) koji se koristi za izvještavanje i praćenje projekata u okviru Jadranskog programa.

TRANSNACIONALNI PROGRAMI

Program Jugoistočna Evropa (SEE)

U izvještajnom periodu, pripremljen je i programskim strukturama dostavljen Opis prvog nivoa kontrole za Program Jugoistočna Evropa (SEE). Dokument obuhvata opis struktura koje učestvuju u ovjeravanju troškova nastalih u sprovođenju projekata i programa, kao i procedure po kojima će funkcionisati sistem prvog nivoa kontrole u Crnoj Gori.

U okviru drugog Poziva za projekte, odobreno je i sedam projekata u kojima učestvuju partneri iz Crne Gore. U cilju potpisivanja ugovora sa DEU u Crnoj Gori i početka sprovođenja projektnih aktivnosti, u izvještajnom

periodu je vršena priprema detaljnog opisa projektnih aktivnosti koje će sprovesti crnogorski partneri, kao i budžeta za njihovo sprovođenje. Nakon konačne pripreme dokumentacije i usaglašavanja između predstavnika DEU i korisnika IPA sredstava, potpisat će se ugovori o finansiranju projekata.

U Sofiji je 11. i 12. maja 2011. godine održan sastanak Odbora za praćenje SEE programa. Sastanak je bio posvećen trećem, strateškom Pozivu za projekte, kao i pripremi četvrtog, otvorenog Poziva za projekte, čije se objavljivanje očekuje krajem septembra 2011. godine. Na sastanku je razmatran finansijski plan do kraja sprovođenja programa, kao i uključivanje IPA zemalja u sistem zajedničkog upravljanja programom i iznos sredstava tehničke podrške, koji će biti dodijeljen svakoj od IPA zemalja.

U periodu 24. april - 17. juna 2011. Otvoren je Poziv za strateške projekte u okviru SEE programa. U ovom roku, ZTS programa su dostavljene Izjave o interesovanju za podnošenje projektnog predloga, kao i kratki rezimeji sa glavnim projektnim aktivnostima, opisom partnera i budžetom projekata. U 14 dostavljenih projektnih predloga učestvuju partneri iz Crne Gore. U narednom periodu, izvršit će se evaluacija rezimea projekata i izvršiti odabir projekata, koji će biti pozvani da dostave konačne i detaljne projektne predloge koji će biti ocjenjivani za finansiranje u okviru ovog Poziva za projekte.

Mediterranski program (MED)

U okviru prvog strateškog Poziva za projekte, koji je zatvoren 30. septembra 2010. godine, odobrena su tri projekta, među kojima i jedan projekat u kojem učestvuje partner iz Crne Gore – Opština Bar. U izvještajnom periodu, radilo se na pripremi detaljnog opisa projektnih aktivnosti koje će biti sprovedene u Crnoj Gori, kao i neophodnog budžeta. U narednom periodu očekuje se potpisivanje ugovora između Delegacije Evropske unije i crnogorskog partnera u strateškom projektu.

U izvještajnom periodu, objavljen je drugi Strateški poziv za projekte. Ovaj Strateški poziv odnosio se na dva prioriteta MED programa: poboljšanje pomorske pristupačnosti i veću dostupnost ruralnih i udaljenih područja kroz upotrebu ICT tehnologije. Zainteresovani partneri su svoje projektne predloge mogli dostavljati u periodu od 1. aprila do 30. maja 2011. godine, u okviru prve, tzv. pred-aplikacione faze – projektni predlozi dostavljani su u vidu nacrti projekata, sa osnovnim informacijama o projektnim aktivnostima, mogućim partnerima i indikativnim budžetom. U ovoj fazi primljeno je ukupno 27 nacrti projekata. U drugoj fazi, tzv. aplikaciona faza, koja će trajati od 1. jula do 30. septembra 2011. godine, partneri koji su dostavili nacrti projekata će, nakon uključivanja novih partnera i usavršavanja projektne ideje, dostavljati konačne predloge projekata koji će biti razmatrani za finansiranje.

Uporedo sa objavom drugog Strateškog poziva za projekte, ponovo je objavljen Poziv za prioritet iz prvog Strateškog poziva – pomorska bezbjednost. Poziv je trajao od 1. aprila do 30. juna 2011. godine i u predviđenom roku je dostavljeno šest projektnih predloga, od kojih crnogorski partneri učestvuju u četiri.

Kao vid promocije strateških Poziva za projekte u okviru SEE i MED programa, Sektor za programe prekogranične saradnje je organizovao informativne sastanke u Crnoj Gori, u cilju detaljnog upoznavanja potencijalnih partnera sa pravilima Poziva i mogućnostima formiranja partnerstava i uključivanja u projektne predloge. Sastanci su održani početkom juna, u Podgorici i Kotoru.

Decentralizovani sistem upravljanja (DIS)

Sektor za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) i Nacionalni fond u Ministarstvu finansija i Sektor za programe prekogranične saradnje (MVPEI) u izvještajnom periodu nastavili su aktivnosti na pripremi struktura i procedura za uvođenje Decentralizovanog sistema upravljanja EU fondovima u Crnoj Gori.

U Podgorici je 7. juna 2011. godine organizovana DIS misija, posjeta glavnog revizora Evropske komisije, u okviru koje je razmatran napredak u pripremi dokumenata i obuci osoblja za decentralizovano upravljanje EU fondovima u okviru IPA II komponente – prekogranična saradnja.

U cilju pripreme DIS Pravilnika za Tijelo odgovorno za sprovođenje prekograničnih programa (Sektora za programe prekogranične saradnje), u junu 2011. godine je pripremljena analiza obima poslova za zaposlene u Sektoru. U cilju ispunjenja jednog od osnovnih kriterijuma za pripremu struktura, u junu su u okviru Sektora imenovani: Službenik za prijavu neregularnosti, Službenik za upravljanje rizicima i Koordinator za pripremu Pravilnika.

U okviru projekta za pomoć uvođenju DIS sistema u Crnoj Gori, u izvještajnom periodu rađeno je na pripremi Opisa sistema prvog nivoa kontrole za Jadranski i SEE i MED transnacionalne programe, kao i Vodiča za prvi nivo kontrole. Ova dokumenta će biti ključna za uspostavljanje efikasnog sistema kontrole između Sektora za programe prekogranične saradnje, CFCU u Ministarstvu finansija, Upravnih tijela programa i korisnika EU fondova koji budu sprovodili projekte u Crnoj Gori.

6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA

Nastavljena je kvalitetna saradnja Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija sa medijima i nevladinim organizacijama. O svim važnim događajima i aktivnostima iz nadležnosti ovog resora, predstavnici medija bili su blagovremeno informisani putem najava i saopštenja na web stranicama Vlade Crne Gore i MVPEI.

Tokom izvještajnog perioda, državna sekretarka za evropske integracije u MVPEI **Slavica Milačić** gostovala je u više TV i radio emisija: 8. april 2011., emisija "Atlas VIP" na TV Atlas, na temu "Evropska integracija Crne Gore"; 18. aprila 2011., intervju za grčku televiziju ERT3 koja je u saradnji sa Evropskom komisijom radila dokumentarac o procesu evropskih integracija zemalja Zapadnog Balkana u okviru programa "The Europe of Europe"; 9. maja 2011., "Crna Gora uživo" na RTCG, na temu "Crna Gora i Evropska unija"; 31. maja 2011., "Vruće stolice" na Radiju Antena M, na temu "Momenat u kojem se CG nalazi u procesu pridruživanja EU, u kontekstu ispunjavanja 7 preporuka iz Mišljenja EK".

Takođe, nastavljena je realizacija projekta "Radni doručak sa novinarima", koji realizuju MVPEI i njemačka Fondacija Konrad Adenauer, u okviru kojeg je DSEI Slavica Milačić 3. juna razgovarala sa predstavnicima medija na temu "Sprovođenje preporuka iz Mišljenja EK".

Pored navedenih, realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- Na poziv Udruženja studenata političkih nauka (MAPSS), povodom 9. maja Dana Evrope, DSEI Slavica Milačić je održala predavanje/razgovor sa studentima Fakulteta političkih nauka u Podgorici na temu: "Evropa u Crnoj Gori – pregled realizovanih aktivnosti i obaveza";
- MVPEI, Delegacija EU u Podgorici i NVO Evropski pokret u Crnoj Gori, 12. maja u Crnogorskom narodnom pozorištu zajednički su organizovali proslavu "Dana Evrope", svečanim koncertom Crnogorskog simfonijskog orkestra i prijemom. Tom prilikom, prisutnima su se obratili ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Milan Roćen**, šef DEU u Podgorici **Leopold Maurer**, direktor Direktorata za Zapadni Balkan u GD EK za proširenje **Pjer Mirel** i generalni sekretar Evropskog pokreta u Crnoj Gori **Momčilo Radulović**.
- 13. maja 2011. godine, nakon završetka prvog sastanka Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Evropske unije i Crne Gore održana je konferencija za medije na kojoj su govorili direktor Direktorata za Zapadni Balkan u GD EK za proširenje **Pjer Mirel** i državna sekretarka za evropske integracije u MVPEI **Slavica Milačić**.

- 19. maja 2011. godine u Crnogorskom narodnom pozorištu je predstavljen multimedijalni scenski Spektakl "Rapsodija 29", nakon kojeg su se obratili ambasador Hrvatske u Crnoj Gori **Petar Turčinović**, predstavnik DEU u Crnoj Gori **Klajv Rambold** i državna sekretarka za evropske integracije u MVPEI **Slavica Milačić**.

Na planu saradnje sa NVO, DSEI Slavica Milačić je 9. maja učestvovala na otvaranju programa u okviru kampanje NVO Juventas "Sa pravim vrijednostima u EU". Manifestacija je organizovana na platou ispred knjižare „Karver“ u Podgorici. Takođe, DSEI Slavica Milačić je imala sastanke sa predstavnicima Centra za monitoring (CEMI), Instituta Alternativa, Evropskog pokreta u Crnoj Gori u vezi sa realizacijom projekata ovih NVO.

7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Zaposleni u MVPEI su u izvještajnom periodu pohađali niz obuka i programa, među kojima izdvajamo sljedeće:

- 27- 29. maja 2011., u Bečićima je održan seminar na temu "Učešće NVO u procesima donošenja javnih politika" u organizaciji TACSO projekta i vladine Kancelarije za saradnju sa NVO. Seminar je bio namijenjen državnim službenicima - kontakt osobama za saradnju sa NVO.
- 31. maja 2011. u Upravi za kadrove je održan seminar na temu "Kako Crna Gora koristi sredstva IPA?";
- 01. - 4. juna održan je Diplomatski forum u Dubrovniku;
- 01 - 19. juna 2011. godine u Ljubljani je realizovan kurs slovenačkog jezika, u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova Slovenije i Centra za slovenački jezik kao drugi strani jezik (Filozofski fakultet, Univerzitet u Ljubljani);
- 7. juna 2011. godine u Banja Luci je održan seminar na temu "Transponiranje EU zakonodavstva u pravni sistem BiH" u organizaciji Zamm consultinga iz Sarajeva;
- 13. juna - 22. jula 2011. godine održan je VII kurs za mlade diplomate iz Jugoistočne Evrope Klingendal Institut, Holandija;
- 14 - 16. juna 2011. godine u RESPI je održana radionica "Pregovori sa Evropskom unijom";
- 20 -21. juna 2011. godine, u Podgorici je realizovana obuka o ugovorima o grantu i evaluaciji u organizaciji Ministarstva finansija;
- 20 - 23. juna 2011. godine u Trstu je održan Unidem Campus Seminar "Savjet Evrope i Evropska unija: zajedničke vrijednosti i standardi";
- 20 - 25. juna održan je Tradicionalni XII Ljetnji seminar za državne službenike Jugoistočne Evrope u Varni, Bugarska;
- 27-28. juna 2011. godine, u Kotoru je realizovana obuka za monitoring i menadžment rizika implementacije prekograničnih projekata, u organizaciji CBIB (Cross-border Institution Building).

Tokom cijelog drugog kvartala 2011. godine, u Upravi za kadrove su organizovani seminari na teme: "Crna Gora na putu n NATO" i "Sistem nacionalne bezbjednosti Crne Gore", koje je pohađao veći broj službenika MVPEI. Takođe, službenici MVPEI su imali priliku da pohađaju kurseve engleskog, italijanskog, francuskog, njemačkog i španskog jezika.

8. PROJEKTI PODRŠKE

8.1. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)

U izvještajnom periodu nastavljena je podrška koju Program za razvoj kapaciteta (CDP) pruža aktivnostima Vlade Crne Gore na jačanju administrativnih kapaciteta za proces evropskih integracija.

CDP pruža podršku **Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija** kontinuiranim angažmanom nacionalnog konsultanta za upravljanje ljudskim resursima. U izvještajnom periodu angažovan je i

međunarodni konsultant koji će procijeniti potrebe za dodatnom obukom službenika Ministarstva, i pripremiti srednjoročni plan razvoja obuke u Ministarstvu.

U saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija Hrvatske, CDP je, preko kancelarije UNDP Hrvatske, uključio predstavnike MVPEI i drugih institucija crnogorske administracije u seriju seminara o hrvatskom iskustvu u pregovorima o pristupanju EU. Ovi seminari se organizuju u cilju adekvatne i pravovremene pripreme državnih struktura u Crnoj Gori za buduće pregovore o članstvu u EU. U periodu na koji se odnosi Izvještaj, održana su tri seminara na kojima su razmatrana iskustva Hrvatske u pregovaračkom procesu o pristupanju EU.

Kada je riječ o jačanju kapaciteta za korišćenje IPA sredstava, CDP je u izvještajnom periodu, u saradnji sa Sektorom za programiranje, monitoring i evaluaciju tehničke i finansijske podrške EU u MVPEI, nastavio realizaciju specifičnog projekta finansiranog od strane EU. Projekat je pomogao pripremu nacrtu opisa projekata za nacionalni IPA program za 2011. godinu, a planirano je da u narednom periodu pruži dodatnu podršku programiranju nacionalnih IPA 2012 -2013 programa. Za potrebe ovog projekta, CDP je angažovao tri nacionalna konsultanta koji rade u MVPEI.

Takođe, CDP je tokom maja 2011. godine, za potrebe Sektora za programiranje, monitoring i evaluaciju tehničke i finansijske podrške EU u MVPEI i Nacionalnog fonda u MF organizovao dvodnevnu studijsku posjetu Ministarstvu finansija Hrvatske, s ciljem upoznavanja sa specifičnim iskustvom Hrvatske u stvaranju Informativnog sistema upravljanja informacijama o projektima IPA fonda, tzv. Management Information System – MIS, kao i iskustvom Hrvatske u procesu akreditacije nacionalnih struktura za Decentralizovano upravljanje IPA sredstvima – Decentralized Implementation System - DIS .

Imajući u vidu potrebe Sektora za programe prekogranične saradnje u MVPEI, CDP je u maju 2011. godine angažovao međunarodnog konsultanta koji je predstavnicima Sektora i službenicima u Zajedničkim tehničkim sekretarijatima održao dvodnevni seminar na temu "PRAG procedura u postupku javnih nabavki".

Nastavljen je rad na implementaciji dvogodišnjeg projekta CDP-a usmjerenog na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija, radi efikasnog upravljanja javnim finansijama u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracije u Evropsku uniju. U okviru ovog projekta, u aprilu 2011. godine, organizovana je obuka u oblasti Kapitalnog budžetiranja u Centru izuzetnosti za finansije u Sloveniji (Center for Excellences in Finance – CEF), na kojoj su učestvovali dva predstavnika Sektora za budžet (MF). Takođe, tri predstavnika Sektora za poreze i carine (MF) su u istom Centru pohađali obuku na temu "Oporezivanje vrijednosti nekretnina na bazi tržišnih vrijednosti". Konačno, u junu 2011. godine četiri predstavnika Sektora Budžet (MF) su u istom Centru pohađali obuku u oblasti Programskog budžetiranja.

U okviru programa saradnje Ministarstva finansija Vlade Republike Slovačke i regionalne kancelarije UNDP iz Bratislave, koji je usmjeren na jačanje javnih finansija na Zapadnom Balkanu, organizovane su tri radne posjete predstavnika Ministarstvu finansija Crne Gore. Definisane su aktivnosti koje će se sprovesti u narednom periodu:

- Jačanje kapaciteta Sektora za Ekonomsku politiku i razvoj;
- Usvajanje Metodologije Evropskog sistema računa - ESA 95 metodologije – pomoć će uključivati izradu metodologije rada, pripremu plana za usvajanje, kao i usluge savjetovanja;
- Unapređenje sistema računovodstva i izvještavanja – pomoć će uključivati pripremu nacrtu srednjoročne strategije reforme računovodstva, sa ciljem da se usvoje akrealni računovodstveni principi, odnosno računovodstveni principi na obračunskoj osnovi; i
- Jačanje kapaciteta za upravljanje javnim dugom – pomoć će uključivati razvoj modela za upravljanje rizikom, unapređivanje procesa i predlog za rješenje u oblasti informacionih tehnologija.

U junu je realizovana studijska posjeta predstavnika Ministarstva finansija Sektoru za Ekonomsku politiku i razvoj Ministarstva finansija Republike Slovačke (Financial Policy Institute), sa ciljem da se dalje razrade aktivnosti na planu saradnje dva ministarstava.

Takođe, u junu su izabrana tri međunarodna eksperta koji će pružiti tehničku pomoć Agenciji za nadzor osiguranja u sljedećim oblastima: reosiguranje; aktuarski kapaciteti i kontrola rada osiguravajućih kuća.

Konačno, izvještajni period je obilježio nastavak saradnje CDP-a sa strukturama Vlade zaduženim za Strategiju reforme javne uprave 2011 - 2016. Obezbijeđen je međunarodni konsultant koji će u narednom periodu pružiti ekspertsku pomoć na funkcionalno-institucionalnoj analizi predloženih rješenja vezanih za dalju reformu državne uprave Crne Gore.

8.2. INSTRUMENT ZA TEHNIČKU PODRŠKU I RAZMJENU INFORMACIJA (TAIEX)

U okviru Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija u periodu na koji se odnosi Izvještaj realizovane su aktivnosti prikazane u tabeli:

TAIEX aktivnosti od 1. aprila do 30. juna 2011. godine		
datum	naziv	mjesto održavanja
4. april	Ekspertska misija o transpoziciji propisa o digitalnom tahografu za drumski prevoz u nacionalno zakonodavstvo	Podgorica
5. april	Radionica za više zemalja namijenjena budućim izazovima veterinaru EU i susjedskih zemalja	Budimpešta
11. april	Prava manjina: Konsolidovanje partnerstva između organizacija civilnog društva i državnih organa (Završna konferencija)	Brisel
12. april	Radionica o IPA komponentama III i IV	Brisel
13. april	Radionica o Upravnom organu	Zagreb
	Radionica o naplatnim Agencijama za poljoprivredu, ribarstvo i ruralni razvoj	Zagreb
	Radionica o IPARD; presjek dosadašnjeg stanja i izazovi za sledeći programski period	Brisel
18. april	Radionica o zootehničkoj legislativi	Podgorica
	Ekspertska misija na pripremi i implementaciji propisa iz oblasti homologacije motornih vozila u nacionalno zakonodavstvo i izgradnju sistema homologacije	Podgorica
19. april	Radionica o EU legislativi koja se odnosi na medicinske proizvode koji se koriste u veterinarske svrhe	Istanbul
2. maj	LAF Studijsko putovanje na stručnom osposobljavanju	Brisel
3. maj	Doprinos civilnog društva izgradnji mira na Zapadnom Balkanu	Brisel, Hag
9. maj	Zakonodavstvo u oblasti priznavanja diploma i stranih sertifikata	Podgorica
	Nacrt zakona o javno-privatnom partnerstvu	Luksemburg
	Ekspertska misija o "Bluetongue" mjerama kontrole	Podgorica
	Ekspertska misija za pripremu transpozicije zakonodavstva EU – Poglavlje 8 - Uvozni uslovi za životinje i proizvode životinjskog porijekla	Podgorica
	Ekspertska misija podrške za dizajn reforme pravosudnog i tužilačkog sistema za jačanje profesionalnosti i nezavisnosti	Podgorica
10. maj	Sastanak za pripremu Instrumenta za pretpristupnu pomoć	Zagreb
	Ekspertska misija na pripremi registra odobrenih i registrovanih objekata za hranu životinjskog porijekla	Podgorica
11. maj	Radionica o MTIC prevarama	Podgorica
16. maj	Korišćenje droga i njihov uticaj na javno zdravlje	Brisel
18. maj	Civilna zaštita u EU i u Jugoistočnoj Evropi	Zagreb

23. maj	Studijska poseta u vezi sa usaglašavanjem Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda	Madrid
24. maj	Podrška organizacijama civilnog društva u borbi protiv raka	Brisel
	Studijska poseta u vezi sa jačanjem kapaciteta za borbu protiv ilegalne migracije	Štutgart
26. maj	Sastanak nacionalne referentne laboratorije za bolesti riba	Arhus, Danska
6. jun	Misija za procjenu vladavine prava i medija	Podgorica
	Ekspertska misija u vezi sa sprovođenjem direktive Evropske unije za već pripremljen proizvode i boce kao mjerne posude	Podgorica
6. - 28. jun	Seminar o reformi krivičnog prava	Kromeriz, Češka
9. jun	Seminar namijenjen računovodstvenoj praksi, upravljanju dugom i rješavanju nepravilnosti sa posebnim osvrtom na IPARD specifičnosti	Brisel
14. jun	Uloga organizacija civilnog društva u promovisanju aktivnog građanstva	Brisel
20. jun	Promocija eko-turizma	Brisel
	LAF Studijsko putovanje o turizmu	Brisel
22. jun	Seminar o borbi protiv korupcije i primjeni posebnih istražnih tehnika	Brisel
27. jun	Radionica o dobrobiti životinja u klanicama	Podgorica
30. jun	Radionica o pravnom paketu kojim se definiše čistoća (higijena) u okviru EU	Podgorica

9. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu pripremljeno je mišljenje na **89 nacрта, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata** koji su prikazani u tabeli.

APRIL		
1	Predlog zakona o javnim nabavkama	MF
2	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o razmjeni zemljišnih parcela za diplomatske misije	MF
3	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o graničnim prelazima za međunarodni saobraćaj između Vlade Crne Gore i Vijeća Ministara Bosne i Hercegovine	MUP
4	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o graničnim prelazima za pogranični saobraćaj između Vlade Crne Gore i Vijeća Ministara Bosne i Hercegovine	MUP
5	Predlog zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom	MRSS
6	Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju	MRSS
7	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu	MP
8	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija	MP
9	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom savjetu	MP
10	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima	MP
11	Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola Sporazuma o izmjenama i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini	ME
12	Predlog zakona o potvrđivanju Strazburškog sporazuma o međunarodnoj klasifikaciji patenata	ME
13	Predlog zakona o potvrđivanju Bečkog sporazuma o ustanovljenju međunarodne klasifikacije figurativnih elemenata žigova	ME
14	Predlog odluke o izradi Državne studije lokacije " Dio sektora 46 - Kamenovo "	MORT
15	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o izgledu i načinu upotrebe Zastave Vojske Crne Gore i zastava jedinica Vojske Crne Gore	MO
16	Predlog odluke o izmjeni Odluke o obrazovanju komisije za interresorne aktivnosti Crne Gore u partnerstvu za mir	MO
17	Predlog pravilnika o bližim uslovima, postupku i drugim pitanjima od značaja za	MO

	izbor lica za stipendiranje, kao i za izbor i upućivanje na obrazovanje ili usavršavanje profesionalnog vojnog lica	
18	Predlog uredbe o uslovima i načinu korišćenja predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti u svojini Crne Gore	MF
19	Predlog pravilnika o utvrđivanju cijena rezervisanih poštanskih usluga	MIDT
20	Predlog pravilnika o radioamaterskim komunikacijama	MIDT
MAJ		
21	Predlog zakona o potvrđivanju Izmijenjenog protokola II o zabrani ili ograničenju upotrebe mina, mina iznenađenja i drugih sredstava Konvencije Ujedinjenih nacija o zabrani određenih vrsta konvencionalnog naoružanja	MO
22	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planinskim stazama	MORT
23	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o saradnji u zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa	MUP
24	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o ličnoj karti	MUP
25	Predlog zakona o dopuni Zakona o crnogorskom državljanstvu	MUP
26	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Makedonije o socijalnom osiguranju sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Makedonije o socijalnom osiguranju	MRSS
27	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije o socijalnom osiguranju sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije o socijalnom osiguranju	MRSS
28	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Slovenije o socijalnom osiguranju sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Slovenije o socijalnom osiguranju	MRSS
29	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o optičkim diskovima	ME
30	Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o patentnom pravu	ME
31	Predlog zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora	MK
32	Predlog odluke o određivanju vojnih objekata i lica koja obezbjeđuje Vojna policija	MO
33	Predlog pravilnika o utvrđivanju ovlašćenih lica Vojne policije	MO
34	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru	MF
35	Predlog uredbe o dopuni Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave	MUP
36	Predlog uredbe o postupku i kriterijumima za pretvaranje posebnih i zajedničkih dijelova stambene zgrade u poslovne prostorije	MORT
37	Predlog pravilnika o sadržaju i načinu vođenja Registra ugovora o koncesijama u lukama	MSP
38	Predlog uredbe o visini i načinu plaćanja naknada iz oblasti kontrole predmeta od dragocjenih metala	ME
39	Predlog uredbe o kriterijumima i načinu obračuna iznosa minimalne koncesione naknade za ustupanje prava na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina	ME
JUN		
40	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli državne pomoći	MF
41	Predlog zakona o lobiranju	MF
42	Predlog zakona o povraćaju prava svojine na oduzetim nepokretnim i pokretnim stvarima vjerskim zajednicama	MF
43	Nacrt zakona o finansiranju političkih partija	MF

44	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije o readmisiji (vraćanje i prihvatanje) lica koja su bez dozvole boravka sa Protokolom o implementaciji Sporazuma	MUP
45	Predlog zakona o nevladnim organizacijama	MUP
46	Predlog zakona o DNK registru	MUP
47	Predlog zakona o državnim službenicima i namještenicima	MUP
48	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa	MUP
49	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi	MUP
50	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o uspostavljanju Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi	MUP
51	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije MORa br. 147 o minimalnim standardima na trgovačkim brodovima	MSP
52	Predlog zakona o potvrđivanju Protokola br 147 iz 1996. uz Konvenciju MORa br. 147 o minimalnim standardima na trgovačkim brodovima	MSP
53	Predlog zakona o građevinskim proizvodima	MORT
54	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu	MRSS
55	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom	MRSS
56	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova	MRSS
57	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje	MP
58	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima	MP
59	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sadnom materijalu	MPPRR
60	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja	MPPRR
61	Nacrt zakona o veterinarstvu	MPPRR
62	Predlog zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti	ME
63	Predlog zakona o zaštiti konkurencije	ME
64	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Češke Republike o ekonomskoj i industrijskoj saradnji	ME
65	Predlog zakona o potvrđivanju Evropske konvencije o zaštiti audiovizuelne baštine	MK
66	Predlog zakona o potvrđivanju Evropske konvencije o zaštiti arheološke baštine	MK
67	Predlog uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći	MF
68	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o načinu i postupku podnošenja prijave državne pomoći	MF
69	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o načinu vođenja evidencije o državnoj pomoći	MF
70	Predlog uredbe o postupanju carinskog organa sa robom za koju postoji sumnja da povređuje prava intelektualne svojine	MF
71	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2011. godinu	MF
72	Predlog uredbe o bližim kriterijumima i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti	MF
73	Predlog uredbe o organizaciji decentralizovanog upravljanja Instrumentom pretpristupne pomoći Evropske unije	MF
74	Predlog uredbe o kriterijumima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela	MF

	prihoda od igara na sreću	
75	Predlog uredbe o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima	MF
76	Predlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći	MF
77	Predlog odluke o osnivanju Koordinacionog tima za implementaciju Komunikacione strategije o evroatlantskim integracijama Crne Gore	MO
78	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine	MORT
79	Predlog uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Opštini Budva	MORT
80	Predlog uredbe o načinu izračunavanja indeksa razvijenosti jedinice lokalne samouprave	ME
81	Predlog uredbe o načinu povraćaja blokova i načinu pristupa trećih lica upstream postrojenjima	ME
82	Predlog uredbe o načinu sticanja statusa i ostvarivanju prava povlašćenog proizvođača električne energije	ME
83	Predlog uredbe o načinu izdavanja, prenošenja i povlačenja garancija porijekla energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i visokoeffikasne kogeneracije	ME
84	Predlog uredbe o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoeffikasne kogeneracije	ME
85	Predlog uredbe o sadržaju državnog plana eksploatacije mineralnih sirovina	ME
86	Predlog odluke o osnivanju Partnerskog savjeta za regionalni razvoj	ME
87	Predlog odluke o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme	ME
88	Predlog odluke o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste roba dvostruke namjene	ME
89	Predlog uredbe o normativima i standardima za finansiranje javnih ustanova visokog obrazovanja i finansiranje studenata na ustanovama visokog obrazovanja	MPS

Od ukupnog broja datih mišljenja u drugom kvartalu 2011. godine, sljedeći akti sadrže sekundarne izvore EU prava:

1	Predlog zakona o javnim nabavkama	MF
2	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli državne pomoći	MF
3	Predlog zakona o lobiranju	MF
4	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije o readmisiji (vraćanje i prihvatanje) lica koja su bez dozvole boravka sa Protokolom o implementaciji Sporazuma	MUP
5	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sadnom materijalu	MPPRR
6	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja	MPPRR
7	Nacrt zakona o veterinarstvu	MPPRR
8	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu	MRSS
9	Predlog zakona o građevinskim proizvodima	MORT
10	Predlog zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti	ME
11	Predlog zakona o zaštiti konkurencije	ME
12	Predlog uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći	MF
13	Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o načinu i postupku podnošenja prijave državne pomoći	MF

14	Predlog uredbe o postupanju carinskog organa sa robom za koju postoji sumnja da povrjeđuje prava intelektualne svojine	MF
15	Predlog uredbe o organizaciji decentralizovanog upravljanja Instrumentom pretpristupne pomoći Evropske unije	MF
16	Predlog pravilnika o utvrđivanju cijena rezervisanih poštanskih usluga	MIDT
17	Predlog uredbe o načinu sticanja statusa i ostvarivanju prava povlašćenog proizvođača električne energije	ME
18	Predlog uredbe o načinu izdavanja, prenošenja i povlačenja garancija porijekla energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i visokoeffikasne kogeneracije	ME
19	Predlog odluke o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme	ME
20	Predlog odluke o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste roba dvostruke namjene	ME

KORIŠĆENE SKRAĆENICE	
MF	Ministarstvo finansija
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MUPZZS	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
MVPEI	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPS	Ministarstvo prosvjete i sporta
MZLJMP	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MIDT	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
MP	Ministarstvo pravde
MN	Ministarstvo nauke
MO	Ministarstvo odbrane
MK	Ministarstvo kulture
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EK	Evropska komisija
EIB	Evropska investiciona banka
EBRD	Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj
STO	Svjetska trgovinska organizacija
NPI	Nacionalni program za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju
DEU	Delegacija Evropske unije
UNICEF	Međunarodni dječiji fond Ujedinjenih nacija
SME	Mala i srednja preduzeća
IOM	Međunarodna organizacija za migracije
GTZ	Njemačka agencija za tehničku saradnju
NIPAC	Nacionalni IPA koordinator
IPF	Instrument za podršku infrastrukturnim projektima
TAIEX	Instrument za tehničku podršku i razmjenu informacija
CDP	Program za razvoj kapaciteta
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija
DRI	Državna revizorska institucija
KMSE	Komitet ministara Savjeta Evrope